8 bl.: 1 Fr. weekblad voor de jeugd

Robbedoes

5e JAARGANG. - Nr. 22. - Afl. 227.
3 JUNI 1943.

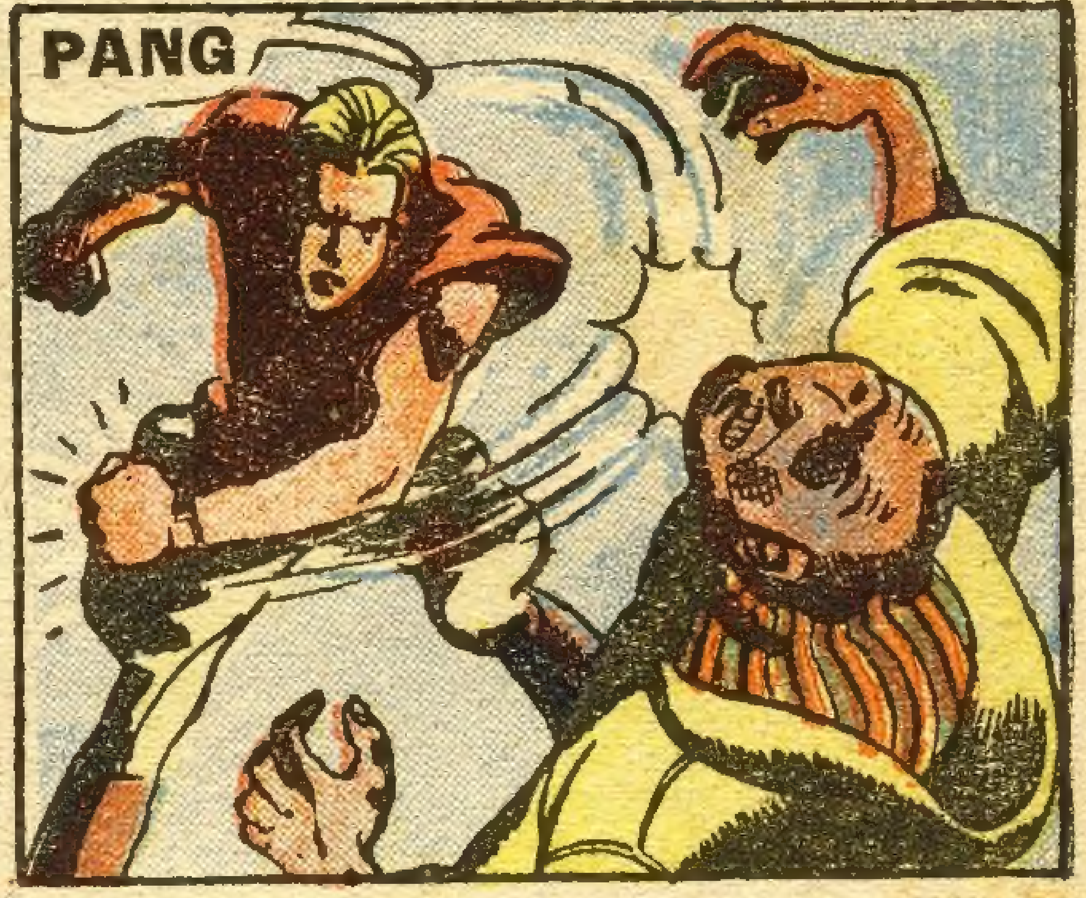
Robbedoes, Ommeganckstraat 21, Antwerpen. - Abonnement: per kwartaal 12 fr. - per halfjaar 23 fr. - per jaar 45 fr. - Postcheckrek. J. Dupuis, Zonen & Co., Nr. 3621.59.

Robbedoes VLIEGER

VRAGENBUS

BRASSCHAATSCHE LUCHTDUIVEL V 2769. — Uw twee nieuwe leden hebben we niet kunnen noteeren, daar ge nagelaten hebt, hiervoor het noodige lidgeld te betalen.

JAN ZONDER VREES 1815. — Zeker kunt ge ook lid worden van de Robbedoes Vliegclub. Het volstaat, hiervoor uw naam, voornaam, volledig adres, geboortedatum en deknaam op te geven, alsook 0,50 fr. te betalen. Als ge daarbij nog een kenteeken van de RVC verlangt, moet nog 3,50 fr. bijbetaald worden. Dit kan in ongestempelde postzegels gebeuren.

VLIEGENDE MISSIONARIS K. S. A. — Zie antwoord aan Jan zonder Vrees hierboven.

KAREL TAVERNIER V 651. — In 't vervolg niet meer vergeten, uw deknaam in uw brief te vermelden, hé, vriend. Het is nutteloos, u de lijst der Robbedoes Vliegers uit uw gemeente te sturen, vermits er geen wedstrijden, vergaderingen of tentoonstellingen betreffende de vliegsport meer mogen belegd worden. In de serie « Zweefvliegen in Theorie en Praktijk zijn nog volgende boeken verschenen: «Luchthavens», «Vlieginstructie », « Het Vliegtuig », enz.

WIJ VERNEMEN...

Dat een Amerikaansche vliegtuigfabriek een 20-tal dwergen als monteur zou hebben aangesteld, om werkzaamheden te verrichten op plaatsen, waar een normaal gebouwd mensch vrijwel niet bij kan komen, b. v. in de vleugeluiteinden, enz.

Dat de directeur van de Turksche civiele luchtvaartmaatschappij, Nafia Vekaleti Davlet Hzva Yollari dezer dagen naar Caïro gereisd zou zijn, om met de Egyptische regeering inleidende besprekingen te voeren over de opening van een luchtlijn tusschen Turkije en Egypte.

Dat de Braziliaansche luchtvaartmaatschappij Panair do Brazil in handen van de P. A. A. zou zijn overgegaan.

Dat de benaming voor bauxiet, waaruit het voor de vliegtuigindustrie zoo belangrijke aluminium wordt gewonnen, afgeleid moet zijn van de stad Les Baux bij Arles in Frankrijk.

Dat de Douglas-fabrieken in Santa Monica een nieuw ontwerp verkeersvliegtuig op stapel moeten hebben van het type DC-7 ; deze viermotorige machine zou een totaal vlieggewicht van 70 ton hebben en met een betalenden last van 8.5 ton een vliegbereik van 8000 kilometer bezitten.

Dat het zweefvliegen in Spanje steeds toeneemt ; gedurende het afgeloopen jaar 1942 moeten in het zweefcentrum niet minder dan 20.332 starts zijn volbracht.

Dat de bekende Fransche vlieger Michel Détroyat als bestuurder aangesteld is van het viermotorige Bloch 161.01 vliegtuig, waarvan Maarschalk Pétain gebruik maakt op zijn dienstreizen.

Dat gedurende het tijdvak van Mei 1939 tot midden 1941 door de P. A. A. Clipper vliegbooten over den Noordelijken Atlantischen Oceaan meer dan 6000 passagiers en 375.000 Kgr. post (ongeveer 32 millioen brieven) vervoerd zijn geworden.

Dat volgens het Fransche blad « L'Auto » waarschijnlijk nieuwe Gnôme et Rhône motoren in de groote Latécoère 631 en in de SE-200 vliegbooten gebouwd zullen worden in plaats van de Wright Cyclone dubbele stermotoren, aangezien deze laatste onder de huidige omstandigheden natuurlijk niet vanuit de Vereenigde Staten naar Frankrijk gezonden kunnen worden.

Dat door Amerikaansche vakkringen de wereldproductie van olie voor 1942 op 287 millioen ton wordt geschat, hetgeen een vermindering beteekent van ongeveer 20 millioen ton, of 7 % in vergelijking met het vorige jaar.

Dat professor Obinata, van het onderzoekingsinstituut voor metalen bij de universiteit Bendai in Japan, er in geslaagd zou zijn, een legeering te vinden, welke 33 % lichter is dan duraluminium.

Dat deze legeering een zeer groote elasticiteit en roestvrijheid bezit en niet alleen uit militair oogpunt een waardevolle ontdekking is, doch ook wat betreft de grondstoffenwinning, daar Japan nu in staat zal zijn, zelf voldoende hoeveelheden van dit hoogst belangrijke vliegtuigmetaal te produceeren.

BOB.

WIJ LEEREN VLIEGEN...

HEB JE ZE AL GEZIEN...

de vroolijke Robbedoes-fietswimpels ? !

Levendige kleuren, duurzame stof... en ze kosten maar 6 frank per stuk. — Verkrijgbaar na toezending van 6 fr. in postzegels of na storting op postchecknummer 3621.59.

AAN IEDERE ROBBEDOEFIETS HOORT EEN ROBBEDOESWIMPEL !

ENKELE PRIJZEN...

Een Robbedoesbeeldje (20 cm.), ontworpen door onzen medewerker Jijé, kost 25,— Fr.

Een Robbedoeswimpel 6 Fr.

25 vel briefpapier en enveloppen van onze R. V. C. 12,50 Fr.

Een Robbedoeskenteeken 3,50 Fr.

Een nieuwe lidkaart van onze club 0,50 Fr.

Inschrijvingsgeld voor R. C. of R. V. C. (lidkaart en kenteeken inbegrepen) 4,— Fr.

Al deze bedragen kunnen opgezonden worden in postzegels, maar nog beter is het, bankbriefjes bij je brief te stoppen, of het bedrag te storten op postrekening 3621.59 van J. Dupuis, Zonen en Co., Antwerpen.

VEGETARISCH

Dokter. — Ik heb u toch nadrukkelijk gezegd, dat u een vegetarisch diëet moet volgen, en nu zie ik u konijn eten !

Patiënt. — Is een konijn dan geen vegetariër ?

MATROZEN AAN LAND

Een zeeman bestelde in een restaurant een bord soep.

Pas had hij hiervan geproefd, of hij riep uit :

— Moet dit soep heeten ?... Wel, dan heb ik m'n gansche leven op soep gevaren !

GELUK

Zij. — Waarom verlies je altijd op de paardenrennen en win je altijd met de kaarten ?

Hij. — Kan men een paard in zijn mouw steken ?

NATUURKUNDE

De onderwijzer. — Het zwijn is een zeer nuttig dier. Zijn kop geeft ons kipkap, het geeft ons ham, lekker spek, malsche ribbetjes en carbonaadjes. Van zijn haar maakt men borstels... Nu, wie weet nog iets meer van 't zwijn te vertellen.

Piet. — Zijn naam wordt ook als scheldnaam gebruikt !

IN 'T SPIJSHUIS

Kellner. — Die menschen daar zijn doof. Kunnen jullie niets voor hen spelen ?

Orkestleider. — Zeker, Mendelsohn's « Lied zonder Woorden ».

AAN 'T VERKEERD ADRES

Dokter. — Hoe is het met uw eetlust gesteld ?

Patiënt. — Ik eet als een wolf !

Dokter. — En met uw slaap ?

Patiënt. — Ik slaap als een beer !

Dokter. — Wel, dan kan ik u niet helpen. Misschien weet een veearts raad.

DE APPEL

— Heb je je zuster een stuk van den appel gegeven ?

— Ja, het beste : dat waar de pitten in zitten. Zoo kan zij een appelboom laten groeien.

IN HET KANTOOR

— Chef, ik kom u zeggen, dat de boekhouder slaapt.

— Is dat een reden om mij wakker te maken ?

DE BAARD EN DE KALE

DE ZES DUKATEN

Beste rakkers ! Het moet aan de fijne neuzen zeker wel opgevallen zijn, dat er met de door jullie uitgeloofde boeken als premie voor het zooveelste of zooveelste lid iets « niet in den haak » is... Neen ? Neen ! En wel het volgende. Piet Kwabbernoot meende daar laatst ook eens « royaal » te zijn en hij haalde van zijn ouden rommelzolder, tusschen den bouwvalligen muur en een voorhistorische papegaaienkooi... een roman. Op zichzelf is dat niets. Maar hij roept : « Snuffeltje, ik heb wat voor jou ! » Ik verschrik zoodanig... dat ik er honger van krijg... Als Piet Kwabbernoot vrijgevig is, dan zit er gewoonlijk een haar in de boter ! Met achterdocht vat ik het boek tusschen de toppen van mijn duim en wijsvinger, blaas er het stof af, leg het op mijn werktafel en blader het ding eens door. Wat was het ? ! Een liefdesromannetje voor oude juffrouwen ! Vol rozengeur (het romannetje !) en maneschijn, gravinnen, barons, gezelschapsjuffers en kindermeisjes ! Zoo iets is niks voor onze rakkers, die echt rakkersbloed in hun aderen hebben, maar geen eau de Cologne of goldensiroop ! En nu... ja, hoe zou ik het zeggen (niet rond den pot draaien, Snuffelaar !) : ook verschillende van de door onze leden uitgeloofde boeken behooren tot voor de rakkers ongeschikte lectuur. Dat jullie geen liefdesverhaal zouden mogen lezen ?... Och, de oudere rakkers, waarom niet ! Maar het is soms zoo'n onbenullige, ja, zoo'n onnoozele lectuur ! Een flink jeugdboek o. a. van Paul Kiroul, Francis Finn, enz., of een waarachtig rakkersboek als Pietje Bel of Dik Trom is toch nogal wat anders, hé ? Natuurlijk, het gaat niet zoozeer om het genre der goede en spannende liefdesromans van groote zus, maar vooral over allerlei andere werken, die om een of andere reden (soms om zedelijke of godsdienstige redenen) niet geschikt zijn. Het is natuurlijk moeilijk voor jullie, te weten, welke boeken je mag en welke je niet mag lezen. De leeftijd der rakkers speelt hier ook soms een rol. Gaat daarom naar je leeraar, je biechtvader of een priester, en vraag EERST raad. Het is een gewichtige zaak, geloof me ! Dan pas mag je een boek onder je clubmakkers verspreiden of in je « bibliotheken » plaatsen. Het best ware, deze boekerijen onder het toezicht van je ouders of van een geestelijke te plaatsen en er plezierige, geestdriftige, aangename en heerlijke boeken in te zetten. Jullie handelen nu allemaal zoo, rakkers ? Dus eerst eens groote kuisch in de boekerijen !

Daarbij, om het jullie alvast wat gemakkelijker te maken, zetten wij het uitloven van premieboeken door de rakkers voorloopig stop. Snuffeltje zal zelf op tijd en stond eens rondsnuffelen bij onze beroemdste schrijvers en... maar daar zullen jullie later wel meer over vernemen...

En nu we het toch over boeken hebben, kunnen we meteen even een bezoekje brengen aan onzen luimigen **Ernest Claes**, schrijver van « De Witte », hé, **JAN OLIESLAGERS** uit Koekelare ? Deze auteur werd geboren 24 October 1885 te Sichem, alwaar hij een vroolijk, jong rakkersleven kende zooals jullie allemaal. Maar Ernest Claes kon opstellen en een goedgekeurd schoolopstel spoorde hem tot schrijven aan. Tijdens den vorigen oorlog werd hij te Namen gewond en krijgsgevangen genomen. Hij schreef toen Oorlogsnovellen - Namen 1914 en Bei uns in Deutschland. Wat later verschijnt De vulgaire Historie van Charelke Dop, Oorlogswoekeraar. Verder schreef hij goedlachsche novellen en romans over zijn geboortestreek : Zichemsche Novellen - De Fanfare « De Sint Jans Vrienden » - Onze Smid - Kiki - Het Leven van Herman Coene - Kobeke, enz. But last not least : De Witte, dat eeuwige rakkersboek ! Ernest Claes is een der meestgelezen Vlaamsche schrijvers en een onzer beste vertellers. Een heel andere Vlaamsche grootheid, rakkers, is onze pionier-vlieger **JAN OLIESLAGERS**, de nog niet lang geleden gestorven oorlogspiloot van 1914-1918. Hij was een echte baanbreker op luchtvaartgebied en overlaadde zich den vorigen oorlog met roem. Een straat aan het vliegveld te Antwerpen, alsook een mooi boek over hem verschenen, zullen zijn naam en zijn daden voor het nageslacht bewaren. Kerels als Olieslagers hebben zeker wel geweten, wat men zoo al noodig heeft voor 'n **eerste hulp bij ongevallen**, hé, **DE WITTE** uit Poperinge ? Eerst en vooral moet men flink bijdehand zijn en op de hoogte der verschillende ongevallenverschijnselen... en een koelen geest hebben ! Men heeft vervolgens zwachtels en ontsmettende stoffen noodig tot het verbinden der wonden, tegengiften in geval van vergiftiging, producten als ether of alcohol om bewusteloozen weer bij te brengen, enz. Je moet kunstmatige ademhaling kunnen toepassen, enfin, een heele boel dingen en dan bijzonder niet vergeten, direct bij ernstige gevallen toch maar liever den geneesheer, man der wetenschap, te ontbieden. Ha, ha ! Waar de naam Robbedoes vandaan komt ? Uit onze goede, oude Nederlandsche taal, rakker. Het woordenboek van Pater Verschueren zegt zelfs, dat een robbedoes een wild, druk kind is, en dat « robbedoezen » ravotten (wild spelen) beteekent, maar paters zijn soms strenge heeren, en... een patroonheilige, **MAAIENDE DOOD** (brrr !) uit Wezembeek-Ophem, is natuurlijk altijd een beroemd persoon. **De H. Prosper Tiro van Aquitanië**, omstreeks 463 gestorven, is in Aquitanië geboren en huwde vroegtijdig, naar het schijnt. Zeker is 't, dat hij sinds 428 als monnik leefde in of bij Marseille. Na 434 verhuisde hij waarschijnlijk naar Rome, waar hij in nauwe vriendschap leefde met Paus Leo den Grooten. Hoogere wijdingen ontving de H. Prosper niet. Hij schreef echter verschillende werken ter verdediging van Augustinus, tegenover ketterijen uit dien tijd. En wie zou durven beweren, dat schilders ook geen vermaardheden zijn ? **Emiel Claus** is een onzer meest hoogstaande kunstenaars. Hij werd geboren in 1849 te Sint-Eloois-Vijve en stierf op 5 Juni 1924 te Astene. Hij is de grootmeester van het Vlaamsche impressionisme. Dit is de kunstrichting, die het weergeven van den eersten indruk (Fransch = impression) van een landschap, zeezicht, stilleven, enz. beoogt. De kunstenaar geniet er een groote vrijheid van lijn en kleur. Emiel Claus schiep dan ook landschappen met prachtige kleur- en lichtschakeeringen. Onze machtige Leierivier wist hem immer te betooveren. En niet alleen zijn landschappen, maar ook zijn zeegezichten en dierenstukken zijn heel de wereld door beroemd. Wij vinden van dezen schilder werken te Brussel, te Gent, ja, te Parijs en te Venetië, enz. Pol de Mont schreef over Emiel Claus zeer interessante kritieken in zijn werken « Het Schilderboek van Elsevier » en « De Schilderkunst in België » van 1830 tot 1924. » Die andere schilder is maar een onbekende ster, hoor, **PIETJE BELL** uit Ukkel evenals de schrijver A. Delaghouse, **BLAUWE SPERWER** uit Ledeberg. Frank is voorloopig nog altijd weg, geduld dus ! Tot hiertoe, mijn beste **BOBBY** uit Ledeberg, werd ons nog niets bekend gemaakt over de rakkers van Oude-God Mortsel, zoodat wij niet weten, of er van onze leden bij de ongelukkige slachtoffers van deze vreeselijke ramp te betreuren zijn Laten wij hopen van niet, hé ? Geen nieuws is goed nieuws, zegt het spreekwoord. Bidden en geven wij echter veel voor de duizenden beproefden ! Zoo kan er zelfs uit deze beproeving nog menig goed werk in 'n edel rakkershart geboren worden. Een andere spreuk zegt ons, dat wij even... 'n andere kat gaan geeselen ! Het is Snuffeltje namelijk al opgevallen, dat sommige uitgeslapen kerels er een systeem op vonden om in één brief zoogenaamd de vraagjes van verschillende rakkers samen te brengen — voor elk drie — zoodat er 6, 9 of nog wel meer moesten beantwoord worden. Welnu, mannen, het trucje gaat niet meer « pakken ». De verbolgen (? ! ? !) Snuffelaar beantwoordt in de toekomst enkel en alleen nog maar drie vragen per brief ! We weten natuurlijk wel, dat onze Bobby het goed bedoelt, maar nu ik de gunstige gelegenheid had, eens op dit puntje te wijzen, heb ik ze maar niet laten voorbijgaan... Zegt een derde spreekwoord immers niet, « dat we het ijzer moeten smeden, terwijl het heet is » ? En een vierde spreekt zelfs van... de koe bij de horens te vatten... Deze koe is hier het clubnieuws. Het geven, ruilen en verkoopen of koopen is... geen clubnieuws, hé, rakkers ? Zoodus, mannen uit Ledeberg, dat van die voetbalschoenen, enz., dat « gaat niet ». Heb je het ook gelezen van Frank, **ROGER VAN HECKE** uit Sint-Pieters-Woluwe ? Dan zal ik maar aan onzen **STALEN WIL II** uit Hasselt vertellen, dat er nooit méér dan 3 vragen beantwoord worden... daarom zal ik je de anderen keer niet gezegd hebben, dat het **aantal leden**, noodig voor een plaatselijke club, onbepaald is... Je moet echter minstens met twee zijn, beweert Piet Kwabbernoot, anders kan de « vergadering » niet beginnen ! Jammer, dat er nog geen liedjes zijn van Robbedoes, hé, **ROODE RUITER** uit Landen ? Maar dat komt nog wel, hoor. Een van je leden klaagt al, dat hij... meer dan twee weken op antwoord moet wachten ? ? ? Het kan best... soms een paar weken duren, rakkers, maar in ieder geval, **HOKUS POKUS PAS** uit Buggenhout, is het zeker nog geen twee maand geleden, dat ik over het geheimzinnigste der geheimzinnigheden — het hypnotisme — geschreven heb. Dus maar eens terug-snuffelen, hé ? En dan hebben we daar onze clubstichters ! Ga je gang, hoor, **ALI-BA-BA** uit Sint-Amandsberg (er is nog geen poppenspel in je gemeente) en **G. STICKELBAUT** uit Kortrijk. Veel succes met je voetbalclub, **JAN KORDAAT** uit Eigenbilzen. Dank voor je mooie teekeningetjes, **PIETER PAUWEL RUBENS** uit Kraainem en voor je vriendelijk gedichtje, **DE GROOTE ONBEKENDE** uit Itegem. Ook **SNOETJE ALS ROBBEDOES** uit Boechout mag zijn club stichten. Met hoeveel leden we juist zijn ? Dat is iets, wat Snuffeltje nooit zal kunnen zeggen, want elken dag komen er nog bij. Wie zou er geen lid willen zijn van de befaamde Robbedoesclub, den 1 Januari 1939 door Robbedoes gesticht ? Ons eerste lid is en blijft Marentak, **SLUWE BEVER** uit Tervant, het oudste lid... neen, dat vertel ik je niet... 't Moest zoo eens een dame zijn en we moeten altijd gentleman blijven ! In Tervant kunnen nog veel leden aangeworven worden, hoor, want mannen, die zoo flink werken, dat de Robbedoesrakkers aan de spits der klas staan, die kunnen van alles ! **DOLLY DOT II** mag haar foto zelf op de lidkaart plakken en **JAN ZONDER VREES** uit Mazenzele kan gerust met plaatselijke clubs brieven, opstellen, enz. wisselen. Ik zal geen club aanduiden. Iedereen is daar vrij in, maar we kunnen wel iets in 't clubnieuws zetten. Ja, **MIKA** uit Overpelt, vermits er dus iederen dag tientallen nieuwe rakkers onze club komen vergrooten, is het ook nooit mogelijk, het allerlaatste lid te kennen. Het doel onzer club is, de rakkers te brengen tot volledige naleving der Eerewet. Ha, rakkers, we likkebaarden even, want Mika zou pasteibakker willen worden, maar daarvoor zal hij bij een pasteibakker in de leer moeten, niet ? En omdat jij zoolang op antwoord hebt zitten wachten — 't is toch vreeselijk met dien Snuffelaar, hé, rakkers ? ? ? Echt verschrikkelijk ! — vertel ik jullie allemaal nog wat over onzen beroemden zeevaarder **Christoffel Columbus** ! Hij werd in 1451 te Genua geboren. Zijn vader was wolkammer of wever, maar Christoffel had van jongsaf trek naar de zee. Toch was hij ook nog... boekhandelaar. Door het bestudeeren van de reisverhalen der Noormannen en door legenden en sagen over een in 't westen gelegen land, Atlantis, rijpte in hem de gedachte, den weg westwaarts naar Indië te zoeken. In Portugal bood Christoffel voor 't eerst zijn plannen aan, maar vond er geen gehoor. In 't geheim zond de koning echter een expeditie uit op den aangeduiden weg, maar ze leed schipbreuk. In Spanje kreeg Columbus van koningin Isabella I in 1492 drie schepen, de Santa Maria, de Nina en de Pinta. Op 3 Oogst verliet hij Palos. Na een beroerde reis, die jullie vast en zeker in ons blad volgen, ontdekte Christoffel op 12 October 1492 het eiland Watling, dat hij San Salvador (Heilige Verlosser) noemde, daarna Cuba en Hispanolia (Haïti) en nam ze voor Spanje in bezit. Hij dacht echter in Indië te zijn aangeland. Op een 2e reis, van 1493 tot 1496 (wat zullen jullie nog tal van avonturen te lezen krijgen, kerels !) ontdekte hij de Kleine Antillen en Jamaïca, en op een derde, van 1498 tot 1500, de Orinocomonding. Onze held werd echter laffelijk bij het hof beschuldigd en in 1499 geboeid naar Spanje teruggevoerd. Na zijn vrijlating ondernam de koene zeevaarder een 4e reis, die van 1502 tot 1504 duurde en tijdens welke hij het Midden-Amerikaansche vasteland ontdekte. Teruggekeerd in Spanje, interesseerde zich niemand meer voor hem, nu de koningin gestorven was, en de groote Christoffel Columbus stierf arm en verlaten den 20en Mei 1506 te Valladolid.

En om te eindigen, rakkers, nog een droevig nieuws : rakker **XYZX2**, alias Bauwaerts Alfons-Julien, is niet meer. Hij werd geboren op 23 Juli 1928 en overleed te Merksem op 14 April 1943. God hebbe zijn ziel. Wij zullen onzen trouwen rakker in onze gebeden niet vergeten en zijn Robbedoesrakkerstaak voortzetten...

MET ROBBEDOES VOORUIT EN VOORAAN !

Jullie trouwe Snuffeltje.

Met Robbedoes... Vooruit en vooraan !

Het kleine, maar fijne Robbedoesbeeldje, dat door onzen bekenden medewerker Jijé werd ontworpen en uitgevoerd, is overal met geestdrift ontvangen. — Zoolang de voorraad strekt, is dit beeldje in potaarde — thans uitsluitend in 't rood — nog verkrijgbaar ! Stort 25 fr. op postrekening 3621.59 van J. Dupuis Zonen en Co., of sluit 25 fr. in bankbriefjes bij uw brief in en... je ontvangt het sierlijke beeldje van onzen jeugdheld.

OM LID TE WORDEN VAN ONZE BEFAAMDE ROBBEDOESCLUB...

moet je je naam, voornaam, schuilnaam, adres en geboorteplaats en -datum opgeven aan Snuffeltje.

Daarbij moet je 4 frank in postzegels in je brief stoppen. Doe er, zoo mogelijk, een pasportfoto bij. Je wordt dan in het gouden boek der Robbedoesvrienden ingeschreven en ontvangt tevens een lidkaart met eerewet en den sleutel van het geheim cijferschrift van onze roemruchte club. Bovendien stuurt Snuffeltje het prachtige Robbedoesspeldje, dat je tot lid van onze groote Robbedoesfamilie stempelt. Wie geen kenteeken verlangt, hoeft maar 50 ctm. inschrijvingsgeld te betalen.)

CLUBNIEUWS

Wie verlangt er deel te maken van de « Club der Algemeene Bibliotheek » (fietstochten, kampeeren, autolessen, boekerij, enz.) te **Leuven** ? Zich wenden tot Schrijvers Emile, Strijdersstraat 37, Leuven. Alle dagen van 18 tot 19 uur.

Welke club uit de omgeving wenscht er aan de club van **Mazenzele opstellen, teekeningen**, enz. te bezorgen om er van haar te ontvangen ? Dat zou 'n prettige ruildienst kunnen worden, waarbij de clubs veel van elkaar zouden kunnen leeren. Schrijven aan Jan Van der Borght, Dries 2, Mazenzele.

NONKEL RIK'S POPPENKAST IN GROOT-ANTWERPEN

Zondag, 6 Juni, om 3 uur, in het Poppentheater, St. Jacobsmarkt 25, Antwerpen.

Maandag, 7 Juni, om 5.30 u., in de zaal « St. Jakob », Kerkstraat, Kapellen.

Woensdag, 9 Juni, om 5 uur, in de zaal « Vox », Bredabaan 523, Merksem.

Donderdag, 10 Juni, om 5 uur, in de zaal « Sporting », Herenthalsche baan 310, Deurne-Zuid.

Vrijdag, 11 Juni, om 5 uur, in de zaal « Pelikaan », Oude Baan, Ekeren-Donck.

FEESTWEEK VAN NONKEL RIK

Ter gelegenheid van de 500ste voorstelling van ons Poppentheater wordt er een vertooning op groote schaal gegeven :

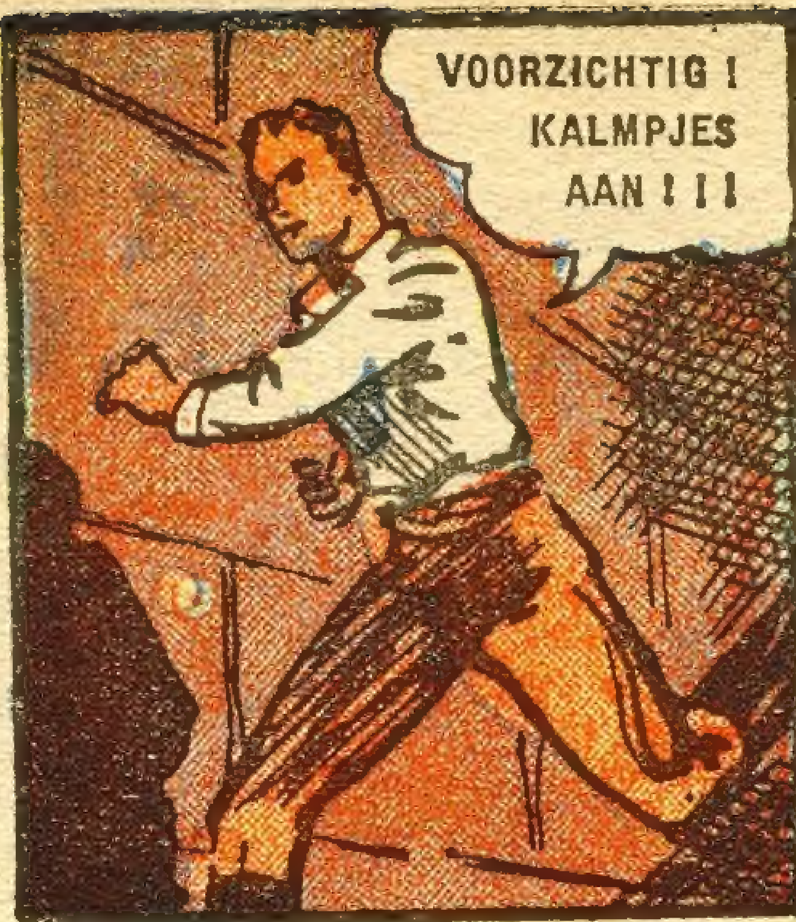
DE REUS VAN KOEKELBERG

Een gloednieuwe sprookjesfeeërie !

Prijzen der plaatsen : 3 en 4 frank. Leden der Robbedoesclubs (R. C. of R. V. C.) hebben op vertoon van hun lidkaart 50 ctm. vermindering op alle vertooningen.

DE BLAUWE SPERWER

De Avonturen van Robbedoes

ROBBEDOES IS NU IN HET BEZIT VAN DE TWEE SLEUTELS EN VERVOLGT ZIJN WEG NAAR DEN DUIVELSTOREN. MAAR INTUSSCHEN...

(Zie verder op de laatste bladzijde.)

Als de zee roept

door L. Victor V. Edmond

(Vervolg.)

Hun schip was reeds ter hoogte van den drempel aan de monding van de Columbia-rivier gekomen en er werden ook al toebereidselen gemaakt om binnen enkele uren te Portland aan wal te gaan. Plotseling stak echter een sterke landwind op en moest het schip weer zee kiezen, daar deze wind gewoonlijk in storm ontaardde, van richting veranderde, en er dan gevaar bestond om op de rotsen van de « lee shore » aan lager wal te geraken. In hun geval werd het zoozeer door den storm uit de koers geslagen, dat het eerst zes weken later opnieuw over den drempel voer en er in slaagde, de haven te bereiken.

Naar zulke verhalen luisterde ik gretig, evenals naar de gesprekken over het omzeilen van Kaap Hoorn, dat soms twee maanden in beslag nam. Daar had men vaak te worstelen met de natuurelementen, daar dreven de schepen zoover uit den koers, dat men in de zuidelijke ijsvelden geraakte. Daar hadden de zeelieden het erg te verduren en waren hun handen en polsen dikwijls ontvleesd door de zware behandeling van de natte, harde touwen en zeilen.

Iedereen wist wat te vertellen. De eene matroos sprak over het « sjanghaaien », het schaken van zeelieden in Noordwest-Amerika ; een ander had het over kapiteins, die tijdens zware buien of zelfs bij storm tot het laatste oogenblik met volle zeilen voeren, om ondanks alles een snelle overvaart te maken, wat de Engelschen « Cracking on » noemen.

Zoo kwam ik tenslotte veel te weten van wat mij te wachten stond, want wat de matrozen vertelden, waren de gewone avonturen, die men in die dagen op de zeilvaart beleefde.

Ik mocht nu en dan eens, aan de lijzijde, aan het stuurrad helpen en 's avonds wees de tweede stuurman mij enkele sterren en sterrenbeelden, zooals de Poolster, Sirius en de groepeering van den Grooten en Kleinen Beer, Orion, het Zuiderkruis en andere.

Tijdens de hondenwachten werd er soms ook wat muziek gemaakt, daar dit onze ontspanningstijd was. Wij hadden namelijk een harmonica- en banjospeler aan boord.

Zoo verliep de tijd met arbeid, studie en ontspanning. Zachtjes aan verminderde de sterkte van den passaatwind, tot deze ons in den steek liet en wij het gebied der windstilten bereikten, waar een schip gedurende dagen, soms zelfs weken, bijna geen vordering maakte. De zee was onbewogen kalm en van wind kon er nauwelijks sprake zijn.

Enkele woorden over de voeding aan boord dienen hier ingelascht. De rantsoenen, die toentertijd uitgedeeld werden, waren zoo karig, dat zij nu in geen enkel land nog geoorloofd zijn, zelfs niet in de gevangenissen. De schuld lag hier niet aan de reeders, maar wel aan de wetten van het Britsche Ministerie van Handel, dat toen inzake het bemannen der schepen en hun voedselvoorziening slechts het minimum voorschreef.

Harde scheepsbeschuit vormde gewoonlijk het hoofdbestanddeel van het voedsel op zeilschepen. Deze werden driemaal per week afgewisseld door broodjes van ongeveer 250 gram. Even dikwijls per week werd er soep uitgedeeld, die alle eigenschappen van warm water vertoonde. Daarbij kregen we een stukje gezouten paardevleesch, ofwel vleesch in blik van mindere kwaliteit. Aardappelen kregen we enkel gedurende een paar dagen na het vertrek en maandenlang zag de groote kajuit niets meer van dit zoo belangrijke voedsel. Eens per week kregen we wat suiker, marmelade en margarine, nauwelijks genoeg voor een paar dagen. Een klein glaasje citroensap werd dagelijks uitgedeeld om scheurbuik te voorkomen. Het water was eveneens gerantsoeneerd. De vier leerlingen samen kregen maar één emmer per dag en hiervan moest dan nog thee, koffie en soep gemaakt worden. Dit was ongeveer alles wat we kregen en er werd dan ook met verlangen uitgezien naar den « whackday » of rantsoendag, die ook wel spottend 's Konings verjaardag genoemd werd.

Men moet zoo'n regiem gevolgd hebben om te begrijpen, hoe verlangend er naar een haven uitgezien werd. De goedkoope eethuizen werden na de aankomst letterlijk bestormd en er was vooral groote vraag naar « ham and eggs », ham en eieren, de lievelingskost van den zeeman.

Thans is het zeemansleven minder hard geworden. De zeemansbonden hebben hiervoor gezorgd en ijveren nog dagelijks, om de zeewetten te verbeteren en het leven op zee draaglijker te maken.

Zooals gezegd, lag de « Allegiance » in de « doldrums », het windstiltegebied. De zeilen hingen slap en sloegen luid klappend tegen de masten en het want, telkens als het schip door de golving op het water deinde. Het minste zuchtje was voldoende om den officier van de wacht tot zeilmanœuvres aan te zetten. De brassen werden aangehaald, alsmede de vallen, ofwel ging men over stag. Geen enkele gelegenheid om te vorderen werd verwaarloosd.

Het over stag gaan eischte een degelijke zeevaartkennis. De stagzeilen, in ieder geval de opperste, werden neergehaald. Ieder lid van de bemanning had zijn taak en stond aan de halzen, schooten, kluiverschooten of aan de brassen. Het roer werd « stadig aan lij » (1) bevolen, terwijl vervolgens de fokke- en kluiverschooten en ten slotte de halzen werden losgegooid. Na eenige oogenblikken werden dan de achterra's, met het schip bijna heelemaal in den wind, rondgebrast. Men trok aan schooten en halzen en maakte die voorloopig vast. Zoodra de wind wat aan de andere zijde zat, werden de voorra's rondgehaald. Om te eindigen werden alle brassen, schooten en halzen strak bijgezet, terwijl de stagzeilen geheschen werden en de bezaanschoot op zijn plaats gehaald. Aldus was de richting van het schip veranderd en konden alle koorden en lijnen netjes op hun plaats gehangen worden.

Het ligt hier niet in mijn bedoeling, over de techniek der zeevaartkunde uit te weiden. Ik wil den oningewijde eenvoudig een kijk geven op het leven op zee.

Wanneer dus een met ra's getuigd zeilschip in een zuidelijke richting moet varen, bijvoorbeeld, en de wind uit het Zuiden waait, moet het schip laveeren(2). De meeste raschepen kunnen op zes streken(3) van den wind zeilen. Bij slecht weer drijven ze meer lijwaarts. Het is voor den oppervlakkigen beschouwer bijna ongelooflijk, dat een schip tegen den wind in kan varen en vordering maken. Dit verschijnsel berust feitelijk op de toepassing der regels van « het parallelogram der krachten ». Wanneer dan zoo'n schip, met den wind aan bakboord(4), ongeveer West-Zuid-West voorligt, laat men het zoo uren, soms zelf dagen lang, loopen. Dan gaat men over stag en men zeilt nu met den wind aan aan stuurboord ; altijd in de veronderstelling, dat de wind steeds in het Zuiden zit, ligt het schip dan Oost-Zuid-Oost voor.

Het is niettemin duidelijk, dat men dan nog ver van de richting is, die het schip eigenlijk hebben moet; maar toch maakt het vordering, hoe traag ook, tot het gunstiger wind krijgt en men het dichter bij den gewenschten koers kan brengen.

Er zijn schepen, die moeilijk over stag gaan, dus tegen den wind in. Deze worden dan voor den wind rondgebracht. Vaartuigen zonder vierkante zeilen, zooals voor- en achterschoeners, kunnen tot op vier streken van den wind zeilen en werden veel gebruikt door de Amerikanen, vooral voor de kustvaart.

Op de « Allegiance » was er voor ons een vermoeiende periode aangebroken. Bij ieder windstootje werd er gemanœuvreerd en dat bracht telkens veel werk mee. Ik troostte mij echter met de gedachte, dat al die moeite niet nutteloos was, omdat ik zeer veel bijleerde.

Wij waren nu in het regenachtige gedeelte van het gebied der windstilten gekomen. Van deze gelegenheid werd ruimschoots gebruik gemaakt om water op te vangen. Eerst werden de dekken goed geschuurd en daarna de spuigaten gestopt. Overal werden tobben geplaatst, waarin de regen van kampanje, voorplecht of dekhutten kon vloeien. In emmers, die van hand tot hand gingen, kwam het water tenslotte in de groote tank terecht, welke achter den grooten mast beneden in het ruim was geplaatst. Dit werk werd dag en nacht uitgevoerd door de wacht en niemand was geestdriftig over deze karwei. Barrevoets en nat moesten we urenlang in den duisteren nacht de emmers doorgeven.

Eén voordeel was er aan verbonden. Het waterrantsoen werd aangevuld met den voorraad, die we in de kleine tank opdeden. Ons linnen zou een goede beurt krijgen en wij zelf zouden de gelegenheid hebben om eens een flink bad te nemen. In de keuken werd men nu wat vrijgeviger met koffie en thee, terwijl wij ook wat meer soep kregen.

Zoo dreven wij gedurende ongeveer drie weken over een kalme, bijna olieachtige zee, die soms met zeewier bedekt was. Kleine schelpdieren en zeedorens hechtten zich aan den romp van het schip, dicht onder den waterspiegel, en begonnen zoo'n dikke korst te vormen, dat de goede zeileigenschappen van ons schip er tenslotte onder zouden lijden. Nergens is deze aangroei zoo groot als bij een bijna onbeweeglijk vaartuig in het windstiltegebied.

Eindelijk ontwaarden wij een donker wolkje, dat geleidelijk in omvang toenam, en er stak een lichte wind op. De kapitein deelde bevelen uit en iedereen liep naar zijn post. Het touwwerk kraakte onder de plotse drukking, die op alles werd uitgeoefend. Er kwam meer vaart in de « Allegiacce ».

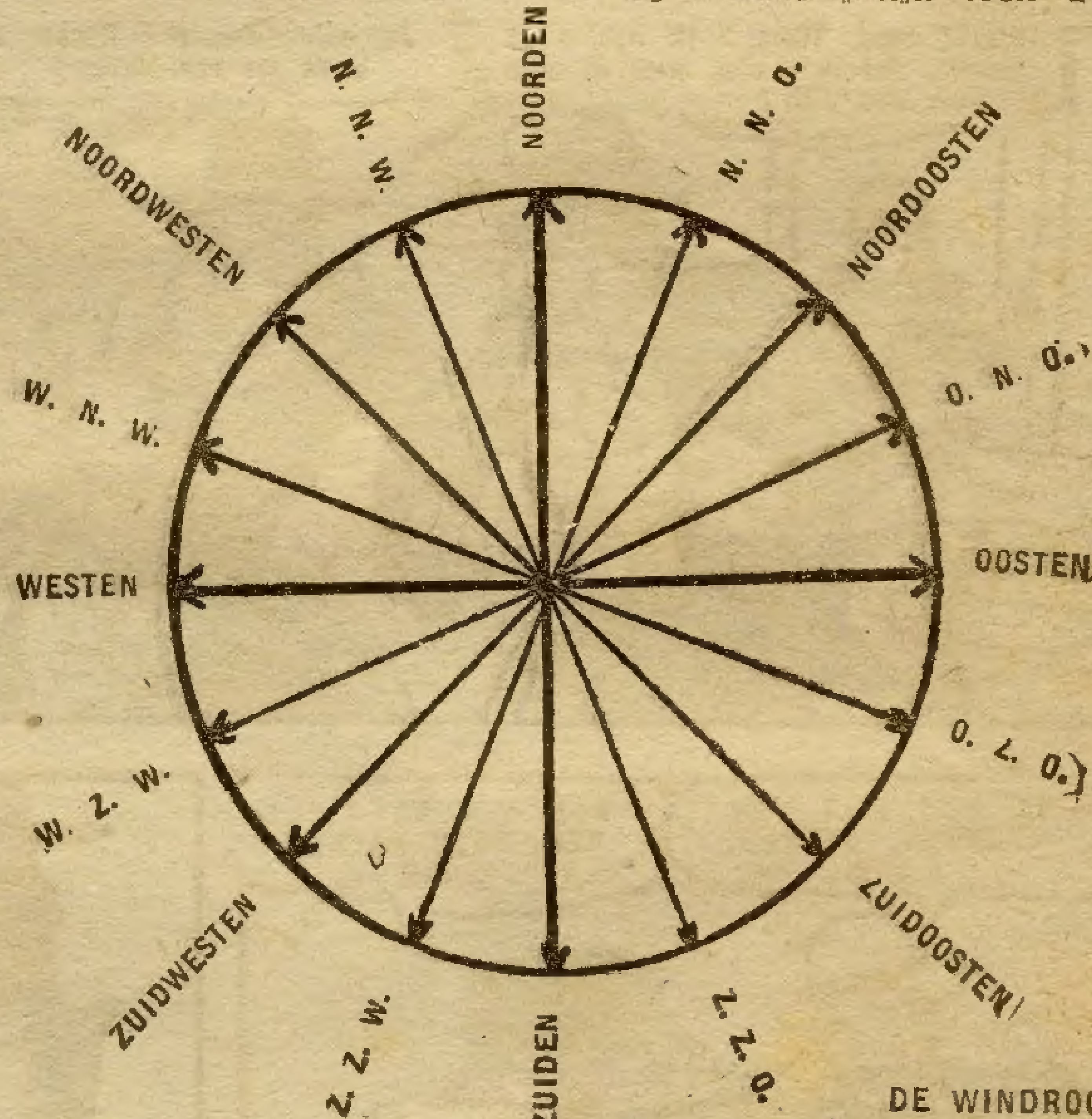
Wij waren uit de « doldrums » en werden nu voortgestuwd door den zuidoostelijken passaatwind. Wij lagen op een koers van ongeveer Zuid-West bij Zuid. Onze eerste aanleghaven wat Kaapstad. Eerst moesten we met behulp van dezen passaatwind, Zuid en Westelijk, zoo ver mogelijk geraken en, naderhand, wanneer wij die hulp verloren, zouden wij ons met veranderlijke winden moeten opwerken, in oostelijke richting, naar onze bestemming toe.

Ik ondervond later, dat er een groot verschil bestond tusschen de kapiteins, als het er op aankwam, een snelle overvaart te bewerken. Want hierbij vooral kwam het op durf en ervaring aan. Alle windstreken en stroomingen moesten te baat genomen worden om den duur der zeereis te verkorten. Ook durfde de een bij zwaar weer langer zeil voeren dan de ander. In zulke omstandigheden moest vooral veel initatief aan den dag gelegd worden, want vaste regels volgen, was niet altijd mogelijk.

Dagenlang werd de « Allegiance » in dezelfde richting gehouden en werd er niet méér met de zeilen gedaan, dan hier en daar wat op- of bijbrassen of de touwen wat stijver bijhalen. Onze bemanning was weer opgeruimd en tijdens de hondenwachten werden weer allerlei wijsjes gespeeld en zeemansdeuntjes gezongen.

Onze bemanning bestond vooral uit Engelschen en graag luisterde ik naar oude liedjes zooals « Many a stormy wind will blow before Jack comes home again » en « Bonny, bonny banks of Loch Lomond ». In al deze liedjes kwam het verlangen tot uiting om weer in Engeland te zijn, ofschoon velen van onze bemanning ook daar geen echt « tehuis » hadden.

Het waren meestal arme zeelui, aangemonsterd tegen drie pond per maand. Terwijl zij zongen, overwoog ik, dat de meesten onder hen in Engeland niet méér te zoeken hadden dan elders, daar zij waarschijnlijk toch geen ander tehuis kenden dan een logement aan de dokken. Ongetwijfeld hadden ze maar weinig van den veredelenden invloed van een eigen huiskring ondervonden. Misschien herinnerden zij zich wel de betere dagen uit hun jeugd en herdachten ze die in hun gezang. Gewoonlijk gaven zij zich na de afmonstering, volgens hun eigen verhalen, over aan uitspattingen, en wanneer dan hun geld vlug verteerd was, moest er zoo spoedig mogelijk weer worden ingescheept. Daar zorgden de kroegbazen en hun logementhouders wel voor.

DE WINDROOS

Zoo kwam het dan, dat ze hun nabestaanden niet terugzagen en hoewel zij op zee met de beste voornemens bezield waren, toch werd de kloof, die hen van hun familie scheidde, steeds grooter, tot hun tenslotte slechts de herinnering overbleef.

Zoo zeilden wij verder tot wij de passaatwinden verloren en er een tijdperk van afwisseling intrad. Nu eens was het kalm, dan weer waren er wind- en regenvlagen. De wind veranderde vaak van richting en er werd veel met de zeilen gewerkt. Voordat we Kaapstad bereikten, zouden we later nog met stormachtig weer te kampen krijgen.

Het was de negentiende November geworden. Ik was niet van dienst tusschen twaalf en vier uur 's nachts en sliep vast, toen ik door luide kreten gewekt werd.

(Wordt vervolgd.)

1) De lij-zijde van het schip is die zijde vanwaar de wind niet komt.

2) Laveeren is zig-zagswijze varen.

3) Wanneer er op kompas gestuurd wordt, geeft men de koers gewoonlijk niet in graden aan, maar, volgens ouderwetsch gebruik, in heele, halve of kwart streken. Een streek is ongeveer 11 graden (32e deel van de windroos).

4) Bakboord is links, stuurboord is rechts.

DON BOSCO, Robbedoes Nummer Eén

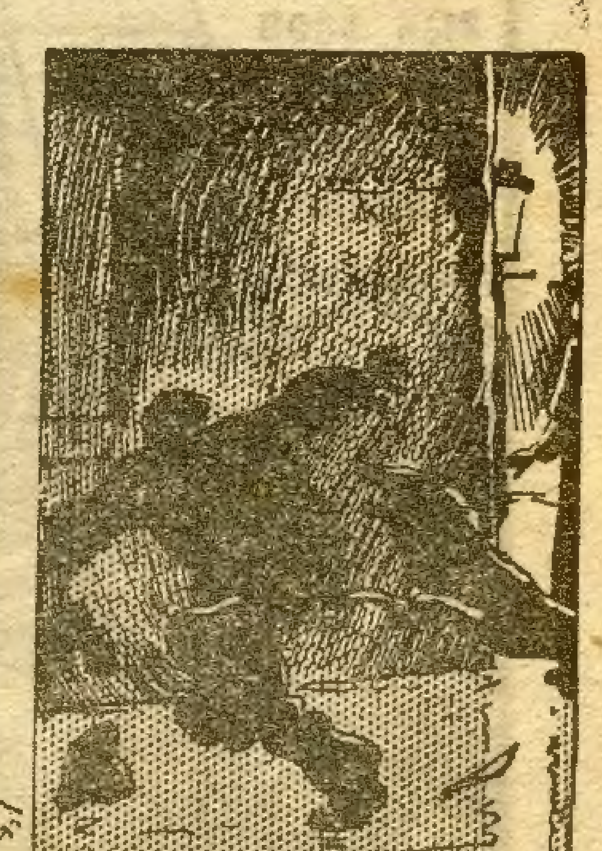

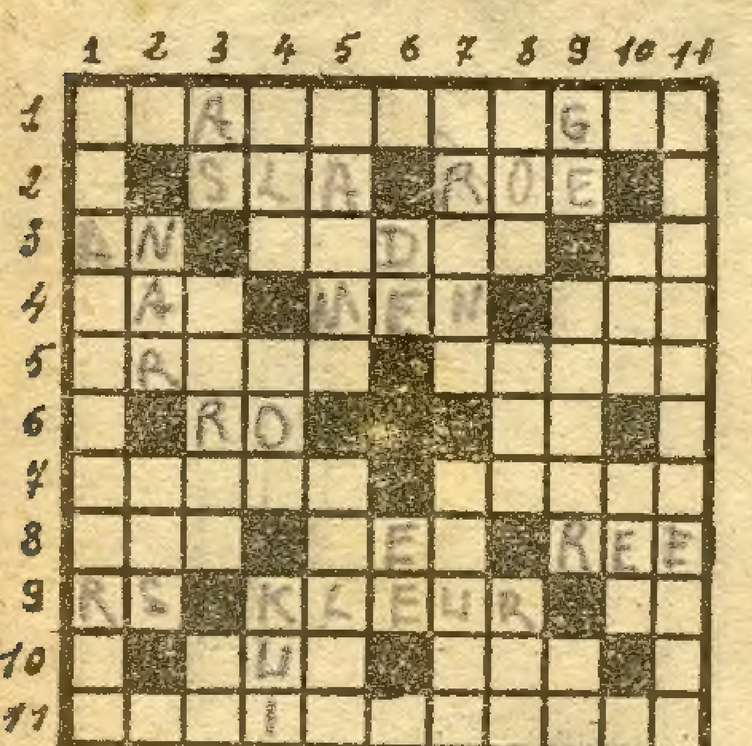

ONZE KRUISWOORDRAADSELS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1			A						G		
2		■	S	L	A	■	R	O	E	■	
3	A	N	■			D			■		
4		A		■	M	E	N	■			
5		A				■					
6		■	R	O	■	■	■			■	
7						■					
8				■		E		■	R	E	E
9	R	S	■	K	L	E	U	R	■		
10		■		U		■				■	
11				I							

KRUISWOORDRAADSEL Nr. 121.

HORIZONTAAL :

1 : Machine om graan uit schepen te zuigen. — 2 : Groente. - Oude landmaat. — 3 : Meisjesnaam. - Vrouwelijke god. - Twee medeklinkers. — 4 : Bedekking. - Onbepaald voornaamwoord. - Gek (Fransch). — 5 : Turksch keizerlijk besluit. - Slot. — 6 : Radio-omroep. - Twee klinkers. — 7 : Groep soldaten. - Turksch ruiter. — 8 : Wilde haver. - Eetlust. - Soort hert. — 9 : Randstaat. - Tint. - Ingenieur. — 10 : Doodmoe. - Stadsgracht (Brugge). — 11 : Gemeente in Overijsel.

VERTIKAAL :

1 : Zwaardvechters. — 2 : Hofgek. - Paard. — 3 : Spil. - Spilvormige gesponnen rol tabak voor snuif. - Voorvoegsel. — 4 : Zeewier. - Handel. - Biljartstok. — 5 : Gemeente in de provincie Namen. - Hoofdkussen. — 6 : Lidwoord. - Riviernaam. — 7 : Menschenwater. - Besture. — 8 : Deel van een atoom. - Boom. - Hond. — 9 : Persoonl. voornaamw. - Deel van een strijkinstrument. - Inzonderheid. — 10 : Aanbieding. - Woeste grond. — 11 : Niets te doen hebben.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	G	E	L	O	O	F	S	Z	A	A	K
2	R	■	L	O	K	■	T	U	L	■	E
3	A	M	■	M	E	R	E	L	■	A	N
4	V	A	L	■	R	U	L	■	V	A	T
5	E	L	E	A	■	H	■	V	E	L	E
6	N	■	S	L	O	R	P	E	N	■	R
7	K	A	S	T	■	O	■	R	E	D	I
8	R	I	E	■	D	R	A	■	N	O	N
9	O	R	■	K	E	T	E	L	■	G	G
10	O	■	D	O	U	■	R	IJ	N	■	E
11	N	E	D	E	R	L	A	N	D	E	N

OPLOSSING VAN Nr. 120.

VLIEGER BOB

DE AVONTUREN VAN ROBBEDOES (vervolg)

Uitg. J. Dupuis, Zonen en Co., Ommeganckstr. 21, Antwerpen. — H. R. Antwerpen 79.317.